

ALKUPALJASTUKSIA KADETTIPUOLUEEN JA MINISTERIEN NEUVOTTELUISTA

Ne, jotka kuusi tai viisi ja puoli vuotta sitten nostivat hälytyksen sen johdosta, että kadetit neuvottelevat ministerien kanssa yleensä ja erikoisesti ministerinsalkuista, eivät voi olla tuntematta nyt syvää tyydytystä. Historian totuus ottaa omansa ja tulee toisinaan ilmi sellaiselta taholta, jolta totuutta vähimmin saatetaan odottaa. Paljastukset ovat nyt alkaneet, ja siitä huolimatta, että „asiasta kiinnostuneet” henkilöt (ja puolueet) tekevät kaikkensa estääkseen ilmitulon, paljastukset jatkuvat. Täydellä varmuudella voidaan sanoa, että nuo paljastukset vahvistavat ja vahvistavat täydellisesti sen, että silloiset hyökkäyksemme kadetteja vastaan olivat oikeutettuja.

Paljastukset aloitti Witte polemisoidessaan Gutshkovia vastaan. Witten esiintymisten tarkoitusperä ja hänen esiintymistensä luonne ovat mitä halpamaisimpia; pahimman lajin juonittelu, halu kampata ja päästä lähemmäksi salkkua — siinä hänen motiivinsa. Mutta onhan tunnettua, että kun kaksi varasta tappelee, niin siitä on aina jotain hyötyä rehellisille ihmisille, ja kun tappelee kolme varasta, niin hyöty lienee sitä suurempi.

Oleellisinta oli Witten kirjeessä tietysti se, että hänen täytyi tahtoen tai tahtomattaan esittää eräitä *tosiasioita* — tehden siten mahdolliseksi (ja tarpeelliseksi) tarkistaa nuo tosiasiat kysymällä kaikilta asiaan osallisilta. Witten kirjeestä käyvät ilmi seuraavat tärkeimmät tosiasiat:

1) Witten kanssa pidettyihin neuvotteluihin osallistuiivat Shipov, Gutshkov, Urusov, J. Trubetskoi ja M. Stahovitsh, t.s. kadettipuolueen, rauhallisen uudistuksen puolueen ja lokakuulaisten puolueen toimihenkilöt.

2) „Neuvottelukokouksen ensimmäisessä istunnossa kreivi Witte (siteeraamme hänen kirjettään) ja yllä mainitut yhteiskunnalliset toimihenkilöt pääsivät periaatteessa yksimielisyyteen kaikista tärkeimmistä kysymyksistä paitsi sisäministerin nimittämistä koskevasta kysymyksestä”.

3) „Kreivi Witte vaati Durnovon nimittämistä, mutta yhteiskunnalliset toimihenkilöt, lukuunottamatta ruhtinas Urusovia, olivat tätä nimitystä vastaan. Ruhtinas Urusov koetti taivuttaa neuvottelukokoustovereitaan myöntymään Durnovon nimittämiseen, koska ajankohta oli vaikea ja viivyttely mahdotonta, ja näyttääkseen esimerkkiä sanoi omasta puolestaan olevansa valmis ottamaan vastaan Durnovon apulaisen viran ministeriössä... Seuraavassa istunnossa Shipov, Gutshkov ja ruhtinas Trubetskoi ilmoittivat, etteivät he voi osallistua ministeristöön, jossa tulisi olemaan Durnovo”...

4) Ehdokkaaksi asetettiin Stolypin, mutta hänestä ei päästy yksimielisyyteen, toiset kannattivat, toiset olivat vastaan.

Herää kysymys, mitä oikaisuja on tehnyt Gutshkov tähän asian esitykseen? Hän on vahvistanut, että „Durnovon ehdokkuuden innokkaana puolustajana oli ruhtinas Urusov, josta myöhemmin tuli I Valtakunnanduuman jäsen”. Gutshkovin kertoman mukaan Witte oli ollut kahden vaiheilla ja erään kerran jo suostuvainen luopumaan Durnovosta, koska lehdistö valmisteli paljastuksia ja jymy-artikkeleja tätä vastaan. „Kaikki kerrottu”, Gutshkov lisäsi, „tapahtui heti lokakuun 17 pn manifestin jälkeen, jolloin vallitsi mitä laajin, minä sanoisin hillitön, painovapaus”.

Neuvotteluja käytiin kauan: Gutshkov kirjoittaa „pitkistyneiden neuvottelujen uuvuttavista päivistä”. Stolypinista ei muka „kukaan antanut kielteistä lausuntoa, josta kirjoittaa kreivi Witte”. Luonnehtiessaan yleensä silloista tilannetta Gutshkov sanoo: „Nyt on ilmaantunut runsaasti isänmaan „pelastajia”... Entä missä he olivat silloin?.. Monet heistä eivät olleet silloin vielä päättäneet, kummalle puolelle barrikadia oli asetuttava”.

Tällaisia ovat Witten ja Gutshkovin tekemien paljastusten oleelliset kohdat; pikkuseikat jätämme tietysti sivuun. Historian totuus paljastuu täysin selvänä: 1) *Tuona Venäjän historian mitä vakavimpana ajankohtana kadettien ja loka-kuulaisten välillä ei ollut mitään vakavia eroavaisuuksia;*

2) „monet” (porvarilliset toimihenkilöt ja, Gutshkovin „hienosta” vihjauksesta päätellen, kaiketi ministeritkään) „eivät olleet silloin vielä päättäneet, kummalle puolelle barrikadia oli asetettava”. Mutta se on tosiasia, että neuvottelua pitämään kokoontuivat useamminkin kuin kerran „barrikadin” tietyllä samalla „puolella” olevat henkilöt. Niin ministerit kuin lokakuulaiset ja kadetitkin olivat neuvottelukokouksissa samalla puolella barrikadia. Historian totuutta ei voida epäillä eikä muuksi tulkita: ne olivat hallituksen ja vastavallankumouksellisen, liberaalisen porvariston keskustelu- ja neuvottelutilaisuuksia.

Silmäilkäpä nyt kadettien käyttäytymistä. Witten ja Gutshkovin tekemien paljastusten jälkeen (niin toisen kuin toisenkin kirjeet julkaistiin Pietarissa 26 pnä ja Moskovassa 27 pnä syyskuuta v.l.) kadetit ovat olleet visusti vaiti *omasta* osallisuudestaan yrittäen vain „härnätä” Gutshkovia. Syyskuun 28 päivän „*Retsh*” ja saman päivän „*Russkije Vedomosti*” nimenomaan „härnäävät” Gutshkovia sillä, että tämä oli muka sittemmin Durnovon aateveljien virkatoverina, mutta eivät julkaise mitään oikaisuja eivätkä mitään peruutuksia historiallisiin tosiasioihin nähden. Kolmas varas luottaa siihen, ettei häntä huomata Witten ja Gutshkovin kinastelun takia!

Silloin lokakuulaiset alkavat „kostaa” sekä Wittelle että kadeteille yhteisesti. Lokakuun 14 pnä „*Golos Moskvyy*” lehdessä (kaksi viikkoa tunnustelua lokakuulaisten taholla, pelkurimaista ja halpamaista vaitioloa kadettien taholla!) ilmestyy „oikaisu” otsikoituna: „Kreivi Witte ja P. N. Durnovo liitossa kadettien kanssa”. Uudet paljastukset päätyvät seuraavaan: 1) J. Trubetskoi oli siihen aikaan kadetti-puolueen jäsen. 2) „Haluamatta johtaa kreivi Witteä jollain tavoin harhaan ruhtinas Trubetskoi katsoi velvollisuudekseen varoittaa tätä, että kaikista hänen neuvotteluistaan yhteiskunnallisten toimihenkilöiden kanssa” (työläis- ja talonpoikaisdemokraatteja eivät enempää lokakuulaiset kuin kadetitkaan ymmärrettävästi laske „yhteiskunnallisiin toimihenkilöihin” kuuluviksi: vuoden 1905 lokakuussa työläiset ja talonpojat olivat nähtävästi yhteiskunnan *ulkopuolisia* „toimihenkilöitä”!) „hän, ruhtinas Trubetskoi, tulee tiedottamaan oman puolueensa byroolle, mikä joka päivä kokoontuu professori Petrazhitskin asuntoon käsittelemään juoksevia asioita”. 3) Stolypinin ehdokkuutta vastusti

erikoisen kiihkeästi hra Petrunkevitch, joka arveli, „että äärimmäisessä tapauksessa (sic! *) on kehotettava kreivi Witteä nimittämään sisäministeriksi mieluummin Durnovo kuin Stolypin. Muut kadettipuolueen toimihenkilöt yhtyivät täydellisesti Petrunkevitchin kantaan, ja ruhtinas Trubetskoin tehtäväksi annettiin saattaa kreivi Witten tietoon niiden yhteiskunnallisten toimihenkilöiden lopullinen kanta, jotka pitivät istuntojaan Petrazhitskin asunnossa”. Trubetskoi lähti seuraavana aamuna kreivi Witten luo ja ilmoitti tarkalleen kadettipuolueen byroon lausunnon kummastakin ehdokkaasta.

Onko J. Trubetskoi vahvistanut oikeaksi häneen kohdistuneen viitteen? Hän on vahvistanut sen täydellisesti, sanoen sekä „Novoje Vremjan” kirjeenvaihtajalle (lokakuun 15 pn numero) että „Retshin” kirjeenvaihtajalle (lokakuun 19 pn numero) „Golos Moskvyn” tiedotuksen olevan „täysin tarkan”. „Sana „byroo” ei ehken ole sopiva”, sanoi Trubetskoi, „olisi pitänyt sanoa: puolueen” (kadettipuolueen) „johtomiehet”, Trubetskoin toinen, yhtä epäoleellinen „oikaisu” koskee sitä, että Witten luona hän kävi „ehken 2—3 päivän kuluuttua eikä seuraavana aamuna”. Lopuksi Trubetskoi sanoi „Retshin” kirjeenvaihtajalle:

„Pitänee vastustaa erästä Gutshkovin väitettä. Hän sanoi, että yhteiskunnalliset toimihenkilöt kieltäytyivät menemästä hallitukseen vain Durnovon vuoksi. Se ei ole aivan niin (ei ole aivan niin!), mitä tulee minuun ja, ellen erehdy, Shipoviin. Minä ja Shipov sanoimme suostuvamme menemään hallitukseen ehdolla, että ohjelma laaditaan ennakoita, mutta Witte taivutteli meitä menemään ministeristöön asettamatta tuota ehtoa. Tässä juuri onkin ero meidän ja Gutshkovin välillä, joka muistaakseni ei asettanut sellaista ehtoa”. Varovaisia ovat hra Trubetskoin sanat tämän kohdan suhteen: „ei ole aivan niin”, „muistaakseni”!

Hra Petrunkevitch esiintyi „Retshissä” 19 p:nä loka-kuuta — kolme viikkoa sen jälkeen, kun paljastukset alkoivat! Ja katsokaas, miten hän esiintyy.

Hän alkaa järkeilemällä pitkälti (27 riviä) siitä, ettei muistiin ole luottamista, ja että muistiinpanoja teki yksinomaan Shipov.

* — sillä lailla! Totm.

Mihin tarvitaan tuota järkeilyä? Tahdotteko, että totuus tulisi julki heti ja täydellisesti? Siinä tapauksessa ei ole mitään sen helpompaa, kuin *nimetä kaikki* osalliset ja kysyä heiltä. Ellette halua tuoda ilmi totuutta *omasta* puolueestanne, niin turhaa on olla piilosilla ja vedota Shipoviin.

Edelleen 27 rivillä järkeillään lokakuulaisten taipuvaisuudesta „puhua perättömiä”.— Mikä merkitys on tuolla järkeilyllä, kun kerran „Golos Moskvý” on maininnut *henkilön*, joka on vahvistanut tiedotuksen todeksi?? Hra Petrunkevitsh pyrkii ilmeisesti kätkemään suoran ja selvän kysymyksen kirjalliseen ja diplomaattiseen roskakasaan. Moinen menettely *ei ole rehellistä*.

Seuraa 20 riviä hra Trubetskoille tarkoitettua piikittelyä: „henkilökohtaisia muistelmia” — mitään muita kuin henkilökohtaisia muistelmia ei ole olemassakaan! — ruhtinas „*ei ole*” tästä „*puhunut kenellekään sanaakaan*” — kursivointi Petrunkevitshin, joka ilmeisesti moittii siten Trubetskoita epätahdikkaudesta. Sen sijaan, että vastaisivat kysymykseen suoraan, kadetit alkavat moittia toinen toistaan epätahdikkaudesta! Mitä muuta *voisi* moinen menettely merkitä, ellei sitä, että se tuo ilmi paljastuksien aiheuttaman kadettien *mieliharmin?* tuo ilmi heidän yrityksensä *hämätä* juttu (älkää olko muka vastaisuudessa epätahdikas, ruhtinas!).

74 riviä pilkän esipuheen jälkeen seuraa vihdoin varsinainen peruutus: 1) kadettipuolueen byroo oli Moskovassa eikä siitä syystä voinut kokoontua Petrazhitskin luo; 2) Petrazhitski „ei siihen aikaan kuulunut puolueen asioita johtavien henkilöiden joukkoon”; 3) „niitä muutamia jäseniä (kadettipuolueen byroon jäseniä), jotka olivat Pietarissa, ei oltu valtuutettu ryhtymään mihinkään neuvotteluihin saatikka liittoihin kreivi Witten, Durnovon tai jonkun muun kanssa”. 4) „Minä (hra Petrunkevitsh) olin henkilökohtaisesti *yhden* (kursivointi hra Petrunkevitshin) kerran Petrazhitskin luona, jolloin todellakin keskusteltiin ruhtinas J. Trubetskoin mahdollisesta asettamisesta kansanvalistusministeriehdokkaaksi ja tällöin kaikki läsnä olleet ilmaisivat vakaumuksenaan, että ruhtinas voi astua tarjottuun virkaan vain ehdolla, että koko ministeristöllä on selvä ja määritelty ohjelma, joka vastaa täydellisesti poliittisen ajankohdan vaatimuksia, ja että ministeristö olisi

lisäksi sellainen, johon „yhteiskuntapiirit” (muistakaa, *mitä* tarkoittavat „yhteiskuntapiireillä” *kaikki* kiistelijät: työläiset ja talonpojat *eivät ole* „yhteiskuntapiirejä”) voivat luottaa. Varsin mahdollista on, että tällöin arvosteltiin eri ehdokkaiden, muun muassa Durnovon ja Stolypinin persoonallisia ja poliittisia ominaisuuksia, mutta en muista kiihkomielistä puhetta, joka sai vakuuttumaan kaikki läsnäolleet, eivätkä sitä muista viimeksi mainitutkaan, joiden muistitietoihin olen turvautunut”.

Tässä onkin hra Petrunkevitshin koko asiallinen „peruutus”, minkä lisäksi hän vielä 48 rivillä piikittelee Trubetskoita, jonka muisti on muka pettänyt, sillä kadetti-puolue ei tehnyt mitään liittoa Durnovon kanssa „eikä päästänyt puolueensa jäsentä, ruhtinas Trubetskoita, osallistumaan ministeristöön, jota puolue ei voinut kannattaa”.

„Retshissä” lokakuun 27 p:nä julkaistut Trubetskoin ja Petrunkevitshin kirjeet eivät anna mitään uutta lisäaineistoa: edellinen väittää, että juuri Petrunkevitsh „kehotti antamaan Durnovolle etutilan Stolypiniin verrattuna”, jälkimmäinen kieltää sen.

Mikä on siis lopputulos?

Hra Petrunkevitsh sanoi, että niitä muutamia byroon jäseniä, jotka olivat Pietarissa, *ei oltu valtuutettu ryhtymään mihinkään neuvotteluihin*, mutta vahvistaa vastoin tahtoaan neuvottelut *todeksi!* „Petrazhitskin luona pidetyssä neuvottelukokouksessa”, kirjoittaa hra Petrunkevitsh itse („Retsh” 27. X), „keskustelimme ruhtinas Trubetskoin ehdokkuudesta”.

Siis *neuvotteluja käytiin*. Jos kerran „puolue”, kuten sama hra Petrunkevitsh kirjoittaa, „ei päästänyt” Trubetskoita, niin neuvotteluja *käytiin siis puolueen nimissä!*

Hra Petrunkevitsh kumooa itsensä erinomaisella taidolla. Neuvotteluja ei ollut, mutta... mutta „neuvottelukokous ehdokkaasta” oli. Puolueen byroon istuntoja ei ollut, mutta... mutta puolueen päätös oli. Moiset sääliittävät verukkeet ovat luonteenomaisia henkilöille, jotka eivät onnistu *piiloutumisyrityksessään*. Mikä olisi tosiaankin yksinkertaisempaa, kuin nimetä *kaikki* neuvottelukokouksen osanottajat? kuin esittää „byroon” tai puolueen taikka johtohenkilöiden

konkreuttinen päätös? Kuin esittää se muka selvä ja määriteltä ohjelma, jota kadetit (muka) vaativat Witten ministristöltä? Mutta siinähan se liberaalimme onnettomuus onkin, että he *eivät voi* sanoa totuutta, että he *pelkäävät* sen olevan heille *tuhoisan*.

Niinpä sitten ilmaantuukin pikkumaisia, vähäpätöisiä juonia, verukkeita ja tekosyitä, jotka tekevät vaikeammaksi (ainakin vähemmän tarkkaavaiselle lukijalle) saada selvää siitä suurimerkityksisestä historiallisesta kysymyksestä, miten liberaalit suhtaantuivat hallitukseen lokakuussa 1905.

Miksi totuus on tuhoisaa kadeteille? Siksi, että neuvottelut tosiasiana, niiden asema ja ehdot kumoavat sadun kadettien „demokratismista” ja ovat todistuksena heidän liberalisminsa vastavallankumouksellisuudesta.

Olisiko yleensä todella demokraattinen puolue voinut ryhtyä neuvotteluihin sellaisen miehen kuin Witten kanssa ja sellaisena aikana kuin lokakuussa 1905? Ei, ei olisi voinut; sellaisia neuvotteluja varten piti ehdottomasti olla tietty yhteinen pohja, nimittäin vastavallankumouksellisten pyrkimysten, mielialojen ja aikeiden muodostama yhteinen pohja*. Witten kanssa ei voitu neuvotella mistään muusta kuin demokraattisen joukkoliikkeen tukahduttamisesta.

Edelleen. Vaikka olettaisimmekin hetkeksi, että kadetit ryhtyivät neuvotteluihin *omaten* demokraattisia tarkoituksia, niin olisiko demokraattinen puolue voinut olla puhumatta kansalle näistä neuvotteluista, kun ne keskeytettiin? Ei millään muotoa. Juuri tässä ilmeneekin ero vastavallankumouksellisen liberalismin ja sellaisen demokratismien välillä, joka ei ansaitse moista luonnehtimista. Liberaali *tahtoo* laajentaa vapautta, *mutta siten*, etteivät demokraatit siitä voimistuisi ja että neuvotteluja ja lähentymistä vanhan vallan kanssa jatkettaisiin, voimistettaisiin ja varmennettaisiin; sen tähden liberaali *ei voi* neuvottelujen keskeydyttyä antaa niistä julkista tietoa, sillä siten hän

* Ks. *tämän* yhteisen pohjan mainiota, *iisensä* hra Miljukovin artikkeleihin („Vuosi taistelua”) perustuvaa selitystä J. K:n artikkelista: „Venäläisen liberalismin historiaa” kokoelmassa „Zarnitsy”. Pietari, 1907. „Kreivi Witten virkaero on samaa kuin viimeisen sopimuksentekomahdollisuuden menettäminen”, kirjoitti hra Miljukov huhtikuun 18 p:nä 1906 tunnustaen siten mitä selvemmin ja määrittelyimmän, että *sopimusta* oli hierottu ja oli ollut *mahdollista* ja tarkoituksenmukaista yrittää *toistamiseen* päästä sopimukseen.

vaikeuttaisi uusien neuvottelujen alkamista, „paljastaisi itsensä” demokraateille, katkaisisi suhteensa esivaltaan, ja juuri siihenhän liberaali ei kykenekään katkaisemaan suhteitaan. Sitä vastoin demokraatti, jos hän joutuisi käymään neuvotteluja Witten kanssa ja huomaisi neuvottelut turhiksi, antaisi niistä heti paikalla julkisen tiedon, saattaen siten häpeään herrat Wittet, paljastaen heidän pelinsä ja saaden aikaan demokraattisen liikkeen edistymistä.

Kiinnittäkää niin ikään huomiota ministeristön ohjelmaa ja kokoonpanoa koskevaan kysymykseen. Jälkimmäisestä puhuvat kaikki osanottajat ja tarkasti ja selvästi puhuvatkin: sille ja sille tarjottiin sitä ja sitä salkkua. Mutta *edellisestä*, t.s. ohjelmasta *ei ainoatakaan* selvää ja tarkkaa sanaa! Ketkä olivat salkkuja tavoittamassa, sen sekä Trubetskoj että Petrunkevitch muistavat hyvin ja puhuvat siitä. Mikä oli „ohjelma”, sitä *ei kukaan* heistä *sano!* Mitä tämä on, sattumako? Ei tietenkään. Se johtuu siitä (ja epäilemättä todistaa sitä), että „ohjelmat” olivat herroilla liberaaleilla yhdeksännellä sijalla, pelkästään kylttinä, „sanaloruna” — todellisuudessa ei Witten ohjelmana voinut olla mikään muu kuin vallan lujittaminen ja demokratian heikentäminen, ja hän olisi *noudattanut* vain sitä politiikkaa, olipa lupaukset, vakuuttelut ja ilmoitukset millaisia tahansa, — „elintärkeänä” asiana heillä oli salkkujen jako. Vain sen vuoksi esimerkiksi Witte saattoi *vallan* unohtaa ohjelman (Witten kertoman mukaan oli olemassa jopa täydellinen periaatteellinen yksimielisyyskin!), mutta sen, kuka on parempi (tai kuka huonompi?), Durnovo vaiko Stolypin, sen kiistan muistavat kaikki, siitä puhuvat kaikki, siitä esittävät kaikki lainauksia milloin minkin henkilön puheista tai todisteista.

Naskalia et pussiin piilota. Historian totuus käy kyllin selvänä esiin yksinpä kolmen neljän hengen tarkoituksellisesti väritetyistä kertomuksista.

Venäjän koko liberaalinen porvaristo Gutshkovista Miljukoviin asti — joka epäilemättä on poliittisesti vastuussa Trubetskoista — kääntyi heti lokakuun 17 pn jälkeen *pois* demokratiasta Witten puoleen. Ja tämä ei ole sattuma eikä yksityisten henkilöiden petos, vaan *luokan* siirtymistä sen taloudellisia etuja vastaavalle vastavallankumoukselliselle

kannalle. Vain tällä kannalla ollen kadetit saattoivat käydä neuvotteluja Trubetskoin välityksellä Witten kanssa v. 1905, Muromtsevin välityksellä Trepovin kanssa v. 1906 j.n.e. Ymmärtämättä, missä vastavallankumouksellinen liberalismi eroaa demokratiasta, ei voida ymmärtää lainkaan tämän viimeksi mainitun historiaa eikä sen tehtäviä.

„*Prosvestsheniye*” № 1,
joulukuu 1911
Allekirjoitus: P.

Julkaistaan
„*Prosvestsheniye*” aikakauslehden
tekstin mukaan
